

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра педагогіки

Л.М. Маценко

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з вивчення дисципліни

“МЕТОДИКА РОБОТИ ГУВЕРНЕРА”

для підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
освітньо-професійної програми «Соціальна робота»

Київ – 2020

УДК 37.018.1(072)

ББК 74.59

Рекомендовано до друку вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол №6 від 18.02.2020 р.).

Рецензенти:

***Кручек В.А.**, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії дистанційного професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;*

***Васюк О.В.**, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.*

Маценко Л.М. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Методика роботи гувернера» для підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота» освітньо-професійної програми «Соціальна робота». Київ : ТОВ «ЦП «Компринт», 2020. 63 с.

У методичних рекомендаціях висвітлено зміст лекцій і семінарських занять із дисципліни «Методика роботи гувернера», літературу для підготовки до занять, тестові завдання для самоперевірки.

Методичні рекомендації розраховані на студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота».

© Маценко Л.М., 2020

© НУБіП України, 2020

ЗМІСТ

Вступ.
Опис навчальної дисципліни
Модульна структура навчальної дисципліни.
Зміст навчальної дисципліни. Теоретичні заняття і теми семінарських занять.
Структура навчальної дисципліни
Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів.
Орієнтовні тестові завдання з дисципліни.
Методи навчання, форми контролю, розподіл балів, які отримують студенти
Методичне забезпечення. Рекомендована література (основна та допоміжна)

Вступ

Нині, коли значна кількість дітей у зв'язку зі щільним графіком занять (гуртки іноземних мов, музичні та хореографічні студії тощо), через серйозні захворювання чи з інших причин не відвідує дошкільних закладів та груп продовженого дня, виникла потреба в підготовці гувернерів-професіоналів. Програма курсу «Методика роботи гувернера» орієнтована саме на таку підготовку.

Навчальний курс розраховано на 52 аудиторні години. Навчальна програма дисципліни «Методика роботи гувернера» передбачає ознайомлення студентів з такими питаннями:

- 1) правові та психологічні основи діяльності гувернера;
- 2) специфіка виховної роботи гувернера в сім'ї;
- 3) особливості загального розвитку та навчання дитини вдома;
- 4) проблеми загартування та оздоровлення дитини.

Тематика практичних занять уможливорює творчий підхід викладача до визначення форми їх проведення: науково-практична конференція, КВК, засідання клубу «Знавців», ділові ігри тощо.

Програма включає вивчення як вітчизняних, так і зарубіжних моделей роботи гувернера, що дає можливість ефективно формувати у студентів розуміння цього процесу. Багато уваги приділяється активізації творчого потенціалу студентів, використанню їхнього життєвого досвіду та залученню різноманітних літературних джерел.

«Методика роботи гувернера» - одна з важливих дисциплін у підготовці соціальних працівників. Основними формами навчання є лекції, семінарські та практичні заняття, самостійна робота студентів.

Зміст навчальної програми з дисципліни базується на сучасних досягненнях педагогічної науки щодо:

- ❖ навчання і виховання особистості в сім'ї,
- ❖ методики навчання читанню, письму, математиці, іноземній мові, музиці, танцям,
- ❖ організації дозвілля дітей різних вікових груп,
- ❖ підготовки домашніх завдань,
- ❖ виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями,
- ❖ вивчення особистості дитини за допомогою тестування,
- ❖ встановлення психологічної готовності дитини до шкільного навчання,

- ❖ режиму дня,
- ❖ виховання у дитини культури поведінки вдома, в гостях, на природі, у громадських місцях,
- ❖ загартування і фізичного виховання,
- ❖ основних закономірностей, принципів, методів, форм виховання і навчання, що вирішує завдання теоретичної і практичної підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Дисципліні «Методика роботи гувернера» відводиться важлива роль у формуванні особистості майбутнього соціального, так як мета цієї дисципліни - сформувані у студентів наукові поняття про теорію і методику домашнього виховання та навчання, її цілі та завдання; допомогти їм в оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо навчання і виховання особистості в сім'ї та навчити їх застосовувати ці знання і вміння в майбутній педагогічній діяльності.

Завдання дисципліни: ознайомити студентів з методикою роботи гувернера; озброїти майбутніх соціальних працівників методиками вивчення, навчання та виховання дітей різних вікових груп.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **з н а т и** :

- особливості роботи гувернера в сім'ї, встановлення взаєностосунків з дитиною та її батьками;
- особливості підготовки дітей до шкільного навчання;
- особливості виховання культури поведінки у дітей в громадських місцях, на природі, вдома, в гостях, під час приймання гостей;
- методику загартування і фізичного виховання дітей у сім'ї.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **у м і т и** :

- здійснити вивчення особистості дитини, встановити її готовність до навчання в школі;
- розробити режим дня для дітей різних вікових груп;
- розробити сценарій сімейного свята;
- допомогти батькам у підготовці дитини до навчання в школі;
- допомогти дитині у підготовці уроків;
- організувати дозвілля дітей різного віку.

Дисципліни, з якими перетинається "Методика роботи гувернера": "Педагогіка сімейного виховання", "Педагогіка", "Психологія", "Вікова та педагогічна психологія", "Соціальна

педагогіка”, “Етика соціально-педагогічної діяльності”, “Основи соціалізації особистості”, “Теорія і історія соціального виховання”, “Етика і психологія сімейного життя”.

Тематика та плани занять, які складені у відповідності з навчальною робочою програмою і враховують сучасні вимоги вищої школи, призначені для використання викладачами та студентами гуманітарно-педагогічного факультету при підготовці до занять.

У списку рекомендованої літератури наводяться як основні, так і додаткові літературні джерела до всього курсу і до окремих тем. Після вивчення курсу передбачено перевірку знань студентів за допомогою тестових завдань (проведення заліку). Під час самостійної роботи студенти готують реферати, орієнтовні теми яких наводяться в програмі.

Залік з “Методики роботи гувернера” складається з двох частин. Знання теоретичного матеріалу оцінюються за допомогою пакетів тестових завдань. Практичні вміння і навички оцінюються під час заключного семінару, на якому проводиться захист студентами рефератів.

**Опис навчальної дисципліни
«МЕТОДИКА РОБОТИ ГУВЕРНЕРА»**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Спеціальність	спеціальності 231 «Соціальна робота» (шифр і назва)	
Освітньо-професійна програма	«Соціальна робота»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	75	
Кількість кредитів ECTS	2,5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	немає (назва)	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	4
Семестр	8	8 і 9
Лекційні заняття	26 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	26 год.	12 год.
Лабораторні заняття	0 год.	0 год.
Самостійна робота	23 год.	49 год.
Індивідуальні завдання	0 год.	0 год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 2 год.	

МОДУЛЬНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „Методика роботи гувернера”

Змістовий модуль		Тема	
№ з/п	Назва	№ з/п	Назва
1	Історичний розвиток гувернерства як системи формування самобутньої особистості.	1	Методика роботи гувернера як навчальний курс.
		2	Виникнення і розвиток гувернерства від найдавніших часів існування людства до епохи середньовіччя.
		3	Характеристика гувернерства від Ренесансу до 18 століття (період 14-18 століття).
		4.1.	Розвиток і розквіт гувернерства в Європі у 19 столітті. Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф. Герbart, Ф. Фрйобель
		4.2.	Розвиток гувернерства в Російській Імперії у 19 столітті.
		5.1.	Розвиток гувернерства у 20 - на початку 21 століття в капіталістичних країнах.
		5.2.	Розвиток гувернерства у 20 - на початку 21 століття в соціалістичних країнах.
		6.1.	Основні етапи розвитку гувернерства від найдавніших часів існування людства до початку 21 століття
		6.2.	Перегляд і обговорення документального фільму «Обережно, няня!»
2	Гувернерські методики виховання дитини в домашніх умовах.	7.	Методики виховання особистості в домашніх умовах в 16-18 столітті.
		8.	Методика виховання особистості в домашніх умовах у Європі в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).

		9.	Методика виховання особистості в домашніх умовах в Російській Імперії в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).
		10.	Методика виховання особистості в домашніх умовах у 20 – на початку 21 століття (період з 1917 року).
3	Гувернерські методики навчання дитини в домашніх умовах.	11.	Методики домашнього навчання 16-18 століття.
		12.	Методика навчання дитини в домашніх умовах в Європі у 19 - на початку 20 століття.
		13.	Методика домашнього навчання в Російській імперії в 19 - на початку 20 століття.
		14.	Індивідуальне навчання дітей в 20 - на початку 21 століття.
		15.	Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.
		16.	Діагностика готовності дитини до навчання у школі.
		17.	Методика підготовки дитини до школи.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „Методика роботи гувернера”

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАНЯТТЯ І ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

Історичний розвиток гувернерства як системи формування самобутньої особистості.

Тема № 1. Методика роботи гувернера як навчальний курс.

1. Зміст, мета і завдання курсу. Сучасні вчені, які займаються проблемою гувернерства.
2. Гувернерство як один з напрямів дослідження соціальної та сімейної педагогіки.
3. Визначення понять “гувернер”, “гувернантка”, “гувернерство”.
Причини, що спонукають батьків звернутися до послуг гувернера.

Рекомендована література

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. – Київ. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Сарапулова Є.Г. Програма навчального курсу «Методика роботи гувернера» / Є.Г. Сарапулова / Соціальна педагогіка : кваліфікаційна характеристика, навч. план та прогр. вищих учбових закладів для спеціальності 7.01.01.06 / За заг. ред. І.М. Мельникової. – Київ : Час молоді, 1999. – С. 97–111.
3. Сарапулова Є.Г. Програма курсу «Методика роботи гувернера» / Є.Г. Сарапулова / Соціальна педагогіка : навч.-метод. посібник / За заг. ред. А.Й. Капської. – Київ : ІЗМН, 1998. – С. 120–129.
4. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.

Тема № 2. Виникнення і розвиток гувернерства від найдавніших часів існування людства до епохи середньовіччя.

1. Гувернерство в найдавніші часи.
2. Гувернерство в Стародавній Греції. Спартанська і афінська системи виховання. Філософи-гувернери. Гувернерство в Римі.
3. Гувернерство в країнах Стародавньої Азії та Сходу.

4. Гувернерство у східних слов'ян.
5. Релігійно-церковне виховання в епоху середньовіччя. Лицарське виховання.
6. Гувернерство на території Київської Русі.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального гувернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Провідні тенденції розвитку родинної педагогіки у найдавніші епохи існування людства / Є.Г. Сарапулова // Українознав. в системі вищої освіти. Збірник наук. праць – Київ : ВГІ НАОУ, 2001. – С. 219–225.
4. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
5. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 3. Характеристика гувернерства від Ренесансу до 18 століття (період 14-18 століття).

1. Гувернерство в епоху Відродження та Реформації (14 століття). Мартін Лютер.
2. Педагогіка “нового часу”. Поява терміна “гувернер” (Франція, Мішель Монтень, 16 століття).
3. “Материнська школа” Я.А.Коменського. “Думки про виховання” Джона Локка. Ф. де Фенелон “Про виховання дівичь”.
4. Гувернерство в епоху Просвітництва. Природне виховання Ж.-Ж. Руссо. Філонтопізм (любов до людини) – система виховання Йоганна Базедова.

5. Розвиток губернерства на території Київської Русі у 18 столітті. Козацьке виховання. Губернер Григорій Савич Сковорода.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального губернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи губернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності губернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Стинська В.В. Робота губернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 4.1. Розвиток і розквіт губернерства в Європі у 19 столітті.

1. Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф. Гербарт, Ф. Фрѐбель, А. Дістервег, Г. Спенсер та їх вклад в розвиток губернерства.
2. Особливості губернерства в Європі у 19 столітті.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального губернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи губернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності губернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Стинська В.В. Робота губернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 4.2. Розвиток гувернерства в Російській Імперії у 19 столітті.

1. Розвиток освіти в Російській Імперії. Система І.І. Бецького. Обов'язки гувернера.
2. Поділ гувернерів на домашніх наставників і домашніх вчителів. Система реєстрації і звітності гувернерів. Вимоги до гувернерів.
3. Екзамени для гувернерів. «Пільги і переваги» для гувернерів.
4. Особливості гувернерства в Російській Імперії в 19 столітті.

Рекомендована література

1. Сарапулова Є. Г. Шляхи підвищення педагогічного рівня батьків і гувернерів у Російській Імперії (наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття) / Є.Г. Сарапулова // Збірник наук, праць Української Акад. держ. упр. при Президентові України : Вип. 1. – Київ, 2001. – С. 168–173.
2. Сарапулова Є.Г. Історичний досвід фахової підготовки гувернерів у Російській Імперії / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 140–147.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Флит Н.В. Школа в России конца 19 – начала 20 века. Государственные и частные гимназии, прогимназии, домашнее обучение, экстернат : методическое пособие / Н.В. Флит. – Ленинград, 1991.

Тема № 5.1. Розвиток гувернерства у 20 - на початку 21 століття в
капіталістичних країнах.

1. Розвиток педагогіки на початку 20 століття.
2. Розвиток гувернерства в капіталістичних країнах. Сполучені Штати Америки.
3. Методика М. Монтесорі.
4. Особливості розвитку гувернерства в капіталістичних країнах на сучасному етапі.

Рекомендована література

1. Гувернантку замовляли? «Круглий стіл» з проблем

- індивідуального виховання // Дошкільне виховання. – 1999. – № 4. – С. 10–11.
2. Дошкольный Монтессори-центр. Агентство домашнего персонала «Гураня». – Москва : Изд-во «Класс», 2007. – 63 с.
 3. Колосова Е.Б. Тьютор как новая профессия в образовании / [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://m100.edu.ru/attachments/article/758>.
 4. Николаев С. Давно забытое? Новое! Возрождение губернернерства / С. Николаев // Начальная школа. – 1995. – № 36. – С. 2.
 5. Побірченко Н. Диплом для губернантки / Н. Побірченко, С. Попиченко // Освіта. – 2000. – № 44 (4–11 жовтня). – С. 3.
 6. Сарапулова Є.Г. Організація системи домашнього навчання й виховання на державному рівні / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 2. – С. 131–137.
 7. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності губернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
 8. Сарапулова Є.Г. Статус губернера в суспільстві / Є.Г. Сарапулова // Світло. – 2000. – № 4. – С. 77–80.

Тема № 5.2. Розвиток губернерства у 20 - на початку 21 століття в соціалістичних країнах.

1. Розвиток губернерства в соціалістичних країнах.
2. Видозмінені форми губернерства в СРСР. Губернерство в роки перебудови. Педагоги-новатори.
3. Здобуття Україною незалежності, відродження губернерства.
4. Сучасне губернерство в Росії.

Рекомендована література

1. Акіншева І.П. Характеристика діяльності соціального губернера на сучасному етапі / І.П. Акіншева // Вісник Луганського нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Серія «Педагогічні науки». – Вип. №17 (180). Ч.ІІ. – Луганськ, ЛНУ ім. Тараса Шевченка. – 2009. – С. 52–58.
2. Бондаренко З. Губернерство як професійна компетенція корекційного педагога / Зоя Бондаренко // Шкільна родина. – № 4. – 2014. – С. 48–52.

3. Ганичева А. Н. Каким должен быть воспитатель-гувернер / А.Н. Ганичева // Дошкольное воспитание. – 1995. – № 9. – С. 11–14.
4. Гувернантку замовляли? «Круглий стіл» з проблем індивідуального виховання // Дошкільне виховання. – 1999. – № 4. – С. 10–11.
5. Кобилянська Л.І. Соціальний гувернер: теоретико-практичне обґрунтування актуальності професійної спеціалізації соціальних педагогів / Л.І. Кобилянська // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту ім. Т.Г. Шевченка. – Вип. 115. – Серія «Педагогічні науки». – Чернігів : ЧНПУ, 2014. – С. 96–100.
6. Николаев С. Давно забытое? Новое! Возрождение гувернерства / С. Николаев // Начальная школа. – 1995. – № 36. – С. 2.
7. Побірченко Н. Диплом для гувернантки / Н. Побірченко, С. Попиченко // Освіта. – 2000. – № 44 (4–11 жовтня). – С. 3.
8. Сарапулова Є.Г. Організація системи домашнього навчання й виховання на державному рівні / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 2. – С. 131–137.
9. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
10. Сарапулова Є.Г. Статус гувернера в суспільстві / Є.Г. Сарапулова // Світло. – 2000. – № 4. – С. 77–80.
11. Теплюк С. Агенство для гувернеров и заказчиков // Дошкольное воспитание. – 2000. – № 6. – С. 110.
12. Теплюк С. Кто он, сегодняшний гувернер ? // Дошкольное воспитание. – 1999. – № 12 – С. 106.
13. Томан И. И барышня, а как прислуга ... // Народное образование. – 1993. – № 4. – С. 119–124.
14. Федоренко Д. Хто почне першим? Домашній учитель: потреба в педагогічних кадрах нової спеціалізації / Д. Федоренко // Освіта. – 2000. – 12–19 лип. – С. 5.

Тема № 6.1. Основні етапи розвитку гувернерства від найдавніших часів існування людства до початку 21 століття

1. Основні етапи розвитку гувернерства.
2. Відомі вчені, які займались гувернерською діяльністю.

3. Особливості гувернерства як педагогічної системи.

Рекомендована література

1. Сарапулова Є.Г. Професійна підготовка гувернерів : ретроспективний огляд – сучасність – перспективи / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 4. – С. 134–139.
2. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
3. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 6.2. Перегляд і обговорення документального фільму «Обережно, няня!».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Гувернерські методики виховання дитини в домашніх умовах.

Тема № 7. Методики виховання особистості в домашніх умовах в 16-18 столітті.

1. М. Монтень, Франція, 16 століття, твір “Досвіди”.
2. Ф. Бекон “Про батьків і дітей”.
3. Я. А. Коменський “Материнська школа”.
4. Дж. Локк “Думки про виховання”.
5. Де Фенелон “Про виховання дівиць”, “Телемак”.
6. Ж.-Ж. Руссо “Еміль, або про виховання”, “Юлія, або Нова Елоїза”.
7. Й. Базедов. Навчання і виховання дітей у школі “Філантропін”.
8. Виховна система І. Канта.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального гувернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.

2. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 8. Методика виховання особистості в домашніх умовах у Європі в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).

1. Й.Г. Песталоцці “Про виховання бідної сільської молоді”.
2. Й.Ф. Гербарт “Загальна педагогіка, виведена з цілей виховання”.
3. Ф. Фрйобель “Про виховання людини”.
4. А. Дістервег “Дороговказ до освіти німецьких вчителів”.
5. Г. Спенсер “Виховання розумове, фізичне й моральне”.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального гувернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема № 9. Методика виховання особистості в домашніх умовах в Російській Імперії в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).

1. Методика Ястребцева.

2. Вклад психології в розвиток губернерства. О.Ф. Лазурський, П.Ф. Лесгафт.
3. Виховання в закладах закритого типу. М. Даниленко.
4. Українські національні ідеї у вихованні. О.В. Духнович.
5. Помилки у вихованні дітей. І. Самойлович, А. Комб.
6. Виховання обдарованих і вередливих дітей. Г. Рукавишников.
7. Особливості виховання особистості в Російській Імперії в 19 столітті.

Рекомендована література

1. Сарапулова Є. Г. Шляхи підвищення педагогічного рівня батьків і губернерів у Російській Імперії (наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття) / Є.Г. Сарапулова // Збірник наук, праць Української Акад. держ. упр. при Президентові України : Вип. 1. – Київ, 2001. – С. 168–173.
2. Сарапулова Є.Г. Історичний досвід фахової підготовки губернерів у Російській Імперії / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 140–147.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності губернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Флит Н.В. Школа в России конца 19 – начала 20 века. Государственные и частные гимназии, прогимназии, домашнее обучение, экстернат : методическое пособие / Н.В. Флит. – Ленинград, 1991.

Тема № 10. Методика виховання особистості в домашніх умовах у 20 – на початку 21 століття (період з 1917 року).

1. Занепад губернерства у зв'язку з падінням Російської Імперії.
2. Формування універсальної виховної системи домашнього і шкільного виховання.
3. Формування у дитини самооцінки.
4. Проблеми нервових розладів та психічних захворювань у дітей.
5. Врахування темпераменту дитини в системі губернерського виховання.

6. Особливості виховання „правопівкульних” та „лівопівкульних” дітей.
7. Особливості виховання обдарованих дітей.
8. Особливості методики виховання у 20 – 21 століттях порівняно з іншими періодами.

Рекомендована література

1. Белочкина Ю. В. Пособие для гуверняни / Ю.В. Белочкина, М.П. Згурская, Т.А. Росийчук. – Харьков : Фолио, 2008. – 415 с.
2. Ганичева А. Каким быть домашнему воспитателю-гувернеру / А. Ганичева // Дошкольное воспитание. – 1995. – № 9.
3. Ганичева А. Н. Каким должен быть воспитатель-гувернер / А.Н. Ганичева // Дошкольное воспитание. – 1995. – № 9. – С. 11–14.
4. Гримм В. Самые лучшие методики воспитания ребенка / Вікторія Гримм. – Донецк : ООО «Агентство Мультипресс», 2007. – 285 с.
5. Дитина: методичні рекомендації до програми виховання і навчання дітей віком від 3 до 7 років. – Київ, 2004. – 232 с.
6. Корпач Н. І. Формування здорового способу життя дитини в процесі гувернерської діяльності / Н. І. Корпач // Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / [за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко]. – Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. – № 6. – Частина 1. – С. 126–129.
7. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание / Т.А. Куликова. – Москва, 1997. – С. 12–19.
8. Мілер’ян Є.О. Увага та її виховання у дітей / Є.О. Мілер’ян. – Київ : Радянська школа, 1955. – 96 с.
9. Навчання і виховання дітей дошкільного віку / Репетитор: домашній учитель, аутсайдер чи бізнесмен? // Журнал для батьків. / За ред. А. Неділько. – Київ, 2005. – № 4. – С. 24–27.
10. Парака О. Гувернерство як форма соціалізації дитини / О. Парака // Наукові здобутки студентів і магістрантів – школі XXI століття. – Полтава, 2003. – Вип. 3. – С. 84–87.
11. Сарапулова Є.Г. Зимові народні ігри в дозвіллі дітей і молоді / Є.Г. Сарапулова, Г.Д. Панченко // Фізичне виховання в школі. – 1998. – № 4. – С. 12–14.
12. Сарапулова Є.Г. Неординарна та девіантна поведінка дітей /

- Є.Г. Сарапулова // Світло. – 2001. – № 1. – С. 43–45.
13. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
 14. Сарапулова Є.Г. Українські народні ігри дітей і молоді влітку / Є.Г. Сарапулова // Фізичне виховання в школі. – 1998. – № 2. – С. 28–30.
 15. Сарапулова Є.Г. Фізіологічно доцільний режим дня / Є.Г. Сарапулова // Дошкільне виховання. – 2001. – № 5. – С. 13–15.
 16. Сарапулова Є.Г. Формування оптимальної самооцінки як передумова становлення активної життєвої позиції особистості / Інноваційна система виховної роботи на основі проектування соціального розвитку особистості : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 1–2 березня 2001 р. / Є.Г. Сарапулова – Луцьк, 2001. – С. 116–123.
 17. Специфіка роботи соціального гувернера з сім'ями, що мають дітей з особливими потребами : методичні рекомендації до вивчення курсу «Основи соціального гувернерства». – Укл.: Кобилянська Л.І. – Чернівці : ЧНУ, 2001. – 38 с.
 18. Станкевич Г.П. Етикет за столом / Г.П. Станкевич, Х.Г. Дунцова. – Москва : Экономика, 1990. – 78 с.
 19. Токар Н. Культура взаємовідносин між батьками і домашнім вихователем як запорука гармонійного розвитку дитинства / Н. Токар // Наукові здобутки студентів і магістрантів – школі ХХІ століття. – Полтава, 2003. – С. 35–36.
 20. Феофілов Л.Г. Умеете ли вы себя вести / Л.Г. Феофілов. – Київ : Знання, 1990. – 48 с.
 21. Шароватова О.П. Педагогічна творчість та проектування у навчально-виховній діяльності гувернера / О.П. Шароватова // Зб. наук. праць ХДПУ ім. Г.С. Сковороди. – Вип. 1 (28). – Харків, 2004. – С. 12–17.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ.

Гувернерські методики навчання дитини в домашніх умовах.

Тема № 11. Методики домашнього навчання 16-18 століття.

1. Методика навчання М. Монтеня.
2. Я.А. Коменський. Навчання в материнській школі.
3. Дж.Локк. Розвиваюче навчання.

4. Граф де Фенелон. Навчання хлопчиків і дівчаток.
5. Ж.-Ж.Руссо. Методика навчання дитини з дванадцяти років.
6. Навчання дітей в школі Йогана Базедова “Філантропін”.
7. Особливості методик навчання в 16-18 століттях.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального гувернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема №12. Методика навчання дитини в домашніх умовах в Європі у 19 - на початку 20 століття.

1. Погляди на навчання Й.Г.Песталоцці.
2. Навчання на основі розвитку інтересу. Й.Ф.Герbart.
3. Навчання у формі гри. “Дарунки Ф.Фрьобеля”.
4. Методика навчання М.Монтессорі.
5. Принципи і правила навчання А.Дістервега.
6. Особливості методики домашнього навчання в 19 - на початку 20 століття в Європі.

Рекомендована література

1. Гайдукевич В.І. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Основи соціального гувернерства» / В.І. Гайдукевич. – Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. – 41 с.
2. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. –

- Полтава, 2004. – 96 с.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
 4. Стинська В.В. Робота гувернера: історико-педагогічний аспект : методичні рекомендації. / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2005. – 71 с.

Тема №13. Методика домашнього навчання в Російській Імперії в 19 - на початку 20 століття.

1. Збереження здоров'я дітей в процесі навчання. Рекомендації А. Дивногорського.
2. Вивчення рідної та іноземної мов. Твір К.Д.Ушинського “Рідне слово”.
3. Методика навчання читанню.
4. Методика навчання письма.
5. Методика роботи з книгою.
6. Особливості домашнього навчання в Російській Імперії в 19 століття.

Рекомендована література

1. Сарапулова Є. Г. Шляхи підвищення педагогічного рівня батьків і гувернерів у Російській Імперії (наприкінці ХІХ – на початку ХХ століття) / Є.Г. Сарапулова // Збірник наук, праць Української Акад. держ. упр. при Президентові України : Вип. 1. – Київ, 2001. – С. 168–173.
2. Сарапулова Є.Г. Історичний досвід фахової підготовки гувернерів у Російській Імперії / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 140–147.
3. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
4. Флит Н.В. Школа в России конца 19 – начала 20 века. Государственные и частные гимназии, прогимназии, домашнее обучение, экстернат : методическое пособие / Н.В. Флит. – Ленинград, 1991.

Тема №14. Індивідуальне навчання дітей в 20 - на початку 21 століття.

1. Прогресивні методики навчання педагогів-новаторів 20 століття.
2. Методика навчання молодших школярів С.М. Лисенкової.
3. Методика навчання грамотного письма П.С. Тоцького.
4. Методика укрупнення дидактичних одиниць Ерднієвих Б.П. і П.М.
5. Методика навчання читання В.Л.Мельник.
6. Опорні конспекти В.Ф.Шаталова.
7. Методика вивчення літератури Є.М.Ільїна.
8. Особливості методик навчання дитини в домашніх умовах в 20 - на початку 21 століття.

Рекомендована література

1. Дитина: методичні рекомендації до програми виховання і навчання дітей віком від 3 до 7 років. – Київ, 2004. – 232 с.
2. Навчання і виховання дітей дошкільного віку / Репетитор: домашній учитель, аутсайдер чи бізнесмен? // Журнал для батьків. / За ред. А. Неділько. – Київ, 2005. – № 4. – С. 24–27.
3. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера : навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів / Н.М. Савельєва. – Полтава, 2004. – 96 с.
4. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. – Київ : МАУП, 2003. – 264 с.
5. Симоновский А.Э. Развитие творческого мышления детей / А.Э. Симоновский. – Ярославль: Гринго, 1996. – 188 с.
6. Тимохина Т.В. Содержание и методика образовательной деятельности гувернера с детьми дошкольного возраста: автореф. дис. ...канд. пед. наук: 13.00.01 / Т.В. Тимохина. – Москва : Моск. гос. обл. ун-т, 2005. – 20 с.
7. Шароватова О.П. Педагогічна творчість та проектування у навчально-виховній діяльності гувернера / О.П. Шароватова // Зб. наук. праць ХДПУ ім. Г.С. Сковороди. – Вип. 1 (28). – Харків, 2004. – С. 12–17.

Тема № 15. Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.
Рекомендована література: 16, 34.

Тема № 16. Діагностика готовності дитини до навчання у школі.
Рекомендована література: 3, 9, 17, 20.

Тема 17. Методика підготовки дитини до школи.
Рекомендована література: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 19, 26.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Історичний розвиток гувернерства як системи формування самобутньої особистості.														
Тема 1. Методика роботи гувернера як навчальний курс.	1	2	2					3						3
Тема 2. Виникнення і розвиток гувернерства від найдавніших часів існування людства до епохи середньовіччя.	1	2	2					5	2					3
Тема 3. Характеристика гувернерства від Ренесансу до 18 століття (період 14-18 століття).	2	4	2				2	5	2					3
Тема 4.1 Розвиток і розквіт гувернерства в Європі у 19 столітті. Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф. Герbart, Ф. Фрьобель	2	2		2				5	2					3
Тема 4.2 Розвиток гувернерства в Російській Імперії у 19 столітті.	3	4	2				2	5	2					3
Тема 5.1 Розвиток гувернерства у 20 - на початку 21 століття в капіталістичних країнах.	3	2		2				5	2					3
Тема 5.2 Розвиток гувернерства у 20 - на	4	4	2				2	5	2					3

початку 21 століття в соціалістичних країнах.													
Тема 6.1 Основні етапи розвитку гувернерства від найдавніших часів існування людства до початку 21 століття	4	2	2				5	2					3
Тема 6.2 Перегляд і обговорення документального фільму «Обережно, няня!»	5	2	2										
Разом за змістовим модулем 1		24	12	6			6	38	14				24
Змістовий модуль 2. Гувернерські методики виховання дитини в домашніх умовах.													
Тема 7. Методики виховання особистості в домашніх умовах в 16-18 столітті.	5	4	2				2	5		2			3
Тема 7. Методики виховання особистості в домашніх умовах в 16-18 столітті.	6	2		2									
Тема 8. Методика виховання особистості в домашніх умовах у Європі в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).	6	4	2				2	5		2			3
Тема 8. Методика виховання особистості в домашніх умовах у Європі в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).	7	2		2									
Тема 9. Методика виховання особистості в домашніх умовах в Російській Імперії в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).	7	4		2			2	5		2			3
Тема 10. Методика виховання особистості в	8	4	2				2	1					1

домашніх умовах у 20 – на початку 21 століття (період з 1917 року).													
Тема 10. Методика виховання особистості в домашніх умовах у 20 – на початку 21 століття (період з 1917 року).	8	2		2									
Разом за змістовим модулем 2	22		6	8			8	16		6			10
Змістовий модуль 3. Гувернерські методики навчання дитини в домашніх умовах.													
Тема 11. Методики домашнього навчання 16-18 століття.	9	4		2			2	5		2			3
Тема 12. Методика навчання дитини в домашніх умовах в Європі у 19 - на початку 20 століття.	9	2	2					3					3
Тема 13. Методика домашнього навчання в Російській імперії в 19 - на початку 20 століття.	10	4		2			2	3					3
Тема 14. Індивідуальне навчання дітей в 20 - на початку 21 століття.	10	2	2					5		2			3
Тема 15. Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.	11	3		2			1	3					3
Тема 15. Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.	11	2		2									
Тема 16. Діагностика готовності дитини до навчання у школі.	12	4	2				2	2		2			
Тема 16. Діагностика готовності дитини до навчання у школі.	12	2		2									
Тема 17. Методика підготовки дитини до школи.	13	4	2				2						
Тема 17. Методика підготовки дитини до школи.	13	2		2									

Усього годин	29	8	12			9	21		6			15
Курсовий проект (робота) з _____ <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>		-	-	-		-			-	-	-	-
Усього годин	75	26	26			23	75		14	12		49

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 4.1 Розвиток і розквіт гувернерства в Європі у 19 столітті. Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф. Герbart, Ф. Фрьюбель	2
2	Тема 5.1 Розвиток гувернерства у 20 - на початку 21 століття в капіталістичних країнах.	2
3	Тема 6.2 Перегляд і обговорення документального фільму «Обережно, няня!»	2
4	Тема 7. Методики виховання особистості в домашніх умовах в 16-18 столітті.	2
5	Тема 8. Методика виховання особистості в домашніх умовах у Європі в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).	2
6	Тема 9. Методика виховання особистості в домашніх умовах в Російській Імперії в 19 – на початку 20 століття (період до 1917 року).	3
7	Тема 10. Методика виховання особистості в домашніх умовах у 20 – на початку 21 століття (період з 1917 року).	2
8	Тема 11. Методики домашнього навчання 16-18 століття.	2
9	Тема 13. Методика домашнього навчання в Російській імперії в 19 - на початку 20 століття.	2
10	Тема 15. Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.	2
11	Тема 15. Дидактичні матеріали для домашнього навчання дітей.	2
12	Тема 16. Діагностика готовності дитини до навчання у школі.	2
13	Тема 17. Методика підготовки дитини до школи.	2
	Усього годин	26

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1. Умови педагогічної діяльності гувернера та його обов'язки в сім'ї
2. Психолого-педагогічні проблеми, пов'язані з вихованням дітей в сім'ї
3. Особливості процесу налагодження стосунків гувернера з вихованцями і членами сім'ї
4. Особливості виховання дітей з відхиленнями у поведінці та хронічними захворюваннями
5. Методика проведення тестування з метою визначення особливостей характеру вихованця.
6. Психолого-педагогічні основи організації роботи гувернера з дітьми різних вікових груп
7. Режим дня та складності, пов'язані з виконанням режимних моментів.
8. Виховання у дитини вміння поводитися у громадських місцях .
9. Проблеми, пов'язані з вихованням культури поведінки на природі в дітей дошкільного, молодшого та середнього шкільного віку.
10. Виховання в дітей культури поведінки вдома.
11. Методика формування в дитини вміння поводитися в гостях та під час приймання гостей. Підготовка і проведення сімейних свят.
12. Виховання в дитини самостійності та обережності
13. Організація загартування і фізичного виховання дітей у сім'ї.
14. Структура та зміст програми загального розвитку дітей у сім'ї
15. Специфіка навчання дітей у сім'ї іноземних мов, музики, танцю, образотворчого мистецтва
16. Методика підготовки дитини до школи та допомоги у приготуванні домашніх завдань.
17. Організація дозвілля дітей різних вікових груп.

**Орієнтовні тестові завдання з дисципліни
«Методика роботи гувернера»**

**Модуль 1. Історичний розвиток гувернерства як системи
формування самобутньої особистості.**

Питання 1.

	Гувернер (гувернантка) – це
1	Особи, які наймалися для домашнього виховання й початкового навчання дітей у сім'ях дворян, вищих чиновників, буржуазії, купців
2	Особи, які займалися індивідуальним навчанням і вихованням дітей в сім'ях чи в освітньо-виховних закладах закритого типу, умови перебування дітей в яких наближені до домашніх
3	Особи, в обов'язки яких входило годувати і охороняти дітей
4	Особи, які цілодобово слідкували за дітьми

Питання 2.

	В різні історичні періоди гувернерів (гувернанток) називали:
1	Соціальний педагог, вчитель початкового навчання
2	Домашній вчитель, домашній вихователь, кормилиця, педагог, дядько-служник
3	Мамка, нянька, наставник, бонна, доглядачка, наглядач
4	Домомучителька

Питання 3.

	Гувернерство – це
1	Педагогічна система і окрема галузь педагогіки, що вивчає особливості індивідуального формування в домашніх умовах освіченої, гармонійно розвиненої, комунікабельної особистості з активною життєвою позицією
2	Індивідуальне навчання та індивідуальне виховання дитини в домашніх умовах чи в закладі закритого типу
3	Наука про навчання і виховання підростаючого покоління
4	Метод навчання

Питання 4.

	Які причини спонукають батьків звернутись до послуг гувернера?
1	Батьки не мають вищої педагогічної освіти, тому запрошують гувернерів
2	Сучасні батьки виконують Закон України про освіту, за яким навчати і виховувати дітей повинні гувернери
3	Наявність дитини-інваліда в сім'ї, необхідність підготовки дитини

	до школи, індивідуальної роботи з відстаючими та обдарованими дітьми
4	Потрібна допомога дитині у підготовці домашніх завдань, нагляд за дитиною в час, коли батьки знаходяться на роботі

Питання 5.

	Чому студенти спеціальності “Соціальна педагогіка” вивчають дисципліну “Методика роботи гувернера”?
1	Гувернерство – це напрям дослідження соціальної і сімейної педагогіки
2	Хочуть бути висококваліфікованими спеціалістами
3	Ця дисципліна помилково внесена до навчального плану
4	Хочуть підробляти гувернерами, щоб поліпшити свій матеріальний стан

Питання 6.

	В найдавніші часи (первісно-общинний лад) роль перших гувернерів виконували:
1	Наймудріші люди племені – знахарі, чаклуни, старійшини
2	В найдавніші часи гувернерства не існувало
3	Мандрівні дяки
4	Найсильніші чоловіки племені

Питання 7.

	Першим “професійним гувернером” в історії людства був:
1	Мішель Монтень (Франція, 16 століття)
2	Г.С. Сковорода (Україна, 18 століття)
3	Й.Г. Песталоцці (Швейцарія, 19 століття)
4	“педагог” – раб, який займався вихованням дитини і був звільнений від іншої роботи (Стародавня Греція, Афіни)

Питання 8.

	Коли і де гувернерство було вперше узаконене на державному рівні?
1	В Німеччині у 19 столітті
2	В Російській Імперії у 18 столітті
3	В Римі у 2 столітті до н. е.
4	Цього ще не сталося

Питання 9.

	У східних слов'ян роль гувернерів виконували
1	кормилиці, кормильці, мамки, няньки, священники
2	Педагоги-раби

3	Бонни
4	Люди, які за станом свого здоров'я не могли займатись іншою діяльністю

Питання 10.

	Чи існувало гувернерство в епоху Середньовіччя?
1	Не існувало
2	Існувало у вигляді лицарського виховання
3	Існувало у вигляді дитячих будинків сімейного типу
4	Педагогічною наукою це питання ще не з'ясоване

Питання 11.

	Хто був автором методичних рекомендацій для гувернерів, у яких вперше вживався термін "гувернер"?
1	А.С. Макаренко
2	Мішель Монтень
3	Я.А. Коменський
4	Г.С. Сковорода

Питання 12.

	Назвіть найвідоміших гувернерів періоду 14-18 століття.
1	Аристотель, М. Монтессорі
2	К. Маркс, К. Цеткін
3	М. Монтень, Я.А. Коменський, Дж. Локк, де Фенелон, Ж.-Ж. Руссо, Й.Базедов, Г.С. Сковорода
4	А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, Б.П. Нікітін, В.Ф. Шаталов, І.П. Волков, І.П. Іванов, С.М. Лисенкова

Питання 13.

	Як називалась система гувернерського виховання, розроблена Йоганном Базедовим, відомим німецьким педагогом 18 століття?
1	Соціалізм
2	Індивідуалізм
3	Абстракціонізм
4	Філантропізм

Питання 14.

	Хто виконував роль гувернерів на території Київської Русі у 18 столітті?
1	Педагоги-раби
2	Наймудріші люди племені
3	Мандрівні дяки
4	Наставники і куратори

Питання 15.

	Хто з відомих українських просвітителів 18 століття 25 років свого життя був мандрівним учителем?
1	Г.С. Сковорода
2	Л. Українка
3	Т.Г. Шевченко
4	М.Т. Рильський

Питання 16.

	Назвіть найвідоміших гувернерів 19 століття.
1	Г.С. Сковорода
2	Й. Песталоцці, І. Кант, Й. Гербарт, Ф. Фрйобель, А. Дістервег, Г. Спенсер
3	Аристотель
4	А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, Б.П. Нікітін, В.Ф. Шаталов, І.П. Волков, І.П. Іванов, С.М. Лисенкова

Питання 17.

	Хто з відомих гувернерів 19 століття займався проблемою виховання бідної сільської молоді, керував установою для бідних та притулком для сиріт?
1	Й. Песталоцці
2	І Кант
3	Аристотель
4	Г.С. Сковорода

Питання 18.

	Хто з відомих німецьких педагогів 19 століття відкрив перший заклад для виховання дітей дошкільного віку і назвав його “дитячий садок”?
1	Ф. Фрйобель
2	І. Кант
3	М. Монтень
4	М. Монтезорі

Питання 19.

	Які групи гувернерів в залежності від їх професійної підготовки і роду діяльності існували на території України в 19 столітті?
1	Кормильці і кормилиці
2	Гувернери і гувернантки
3	Домашні наставники (наставниці) і домашні вчителі (вчительки)
4	Наглядачі і доглядачки

Питання 20.

	Які іспити складали гувернери і гувернантки у 19 столітті на території України?
1	Із соціальної педагогіки та методики роботи гувернера
2	Із загальних, основних та допоміжних предметів
3	Із письма, читання, математики, малювання, співів, танців, праці, фізичної культури
4	Кандидатські іспити зі спеціальності, іноземної мови та філософії

Питання 21.

	У 20 столітті в Сполучених Штатах Америки застосовувались такі гувернерські методики:
1	Філантропізм, індивідуалізм
2	Методика навчання і виховання всіх дітей у навчально-виховних закладах закритого типу
3	Батавія-план, дальтон-план, келлер-план, кембридж-план
4	Методика В.Ф. Шаталова

Питання 22.

	Методика виховання дітей Марії Монтессорі передбачає:
1	Вільне та індивідуальне виховання, яке повинне спиратись на результати спостереження за дитиною, природний фізіологічний і психічний розвиток дитини
2	Виховання особистості в колективі і через колектив
3	Наочність, доступність, систематичність, науковість
4	Виховання революціонера, інтернаціоналіста, колективіста

Питання 23.

	Гувернерство в Україні після 1917 року переслідується з таких причин:
1	Гувернерство сприймається як ворожа галузь буржуазної педагогіки. Переважають ідеї соціалістичної педагогіки: освіта повинна бути безкоштовною і для всіх однаковою
2	Гувернерство гальмує навчання і виховання підростаючого покоління
3	Після 1917 року необхідність у гувернерстві відпала
4	Переважає виховання особистості в колективі, потрібні не самобутні особистості, а слухняні виконавці

Питання 24.

	Під виглядом яких форм навчання і виховання існувало гувернерство в СРСР?
--	---

1	Репетиторство, індивідуальні додаткові заняття, навчання хворих дітей вдома
2	Інтернати для обдарованих дітей, дітей з фізичними та інтелектуальними вадами, інститут класних керівників
3	Служба “Бєбі-сітер”
4	Школа “Філантропін”

Питання 25.

	Які позитивні зрушення відбулися в системі гувернерства в Україні в кінці 20 на початку 21 століття?
1	Розповсюджуються гувернерські методики вітчизняних вчених, з’являються переклади робіт гувернерів-іноземців, підвищується попит на гувернерів і репетиторів
2	Ніяких позитивних змін, на жаль, не відбулося
3	Створюються дитячі будинки сімейного типу, в яких працюють гувернери, педагогічні вузи і коледжі розпочинають підготовку соціальних педагогів і гувернерів, гувернерство вийшло з-під посиленого державного контролю
4	За прикладом розвинених країн, гувернерство стало доступним для всіх громадян України

Питання 26.

	Уряд якої держави і коли чинив найбільший тиск на гувернерство?
1	Стародавня Греція, 6 століття до н.е.
2	Франція, 16 століття
3	Україна, 21 століття
4	Російська Імперія, 19 століття

Питання 27.

	Який історичний період можна назвати періодом найбільшого розквіту гувернерства?
1	19 століття (Європа і Російська Імперія)
2	6 століття до н. е. (Стародавня Греція)
3	21 століття (Сполучені Штати Америки)
4	Найдавніші часи (Стародавня Азія та Схід)

Питання 28.

	Які існують вимоги до сучасних гувернерів і гувернанток?
1	Педагогічна чи медична освіта, знання вікової психології, теорії виховання, іноземних мов, шкільної програми, володіння комп’ютером, дитячим масажем
2	Носити уніформу, бути ввічливим, для жінок – не користуватись

	косметикою і парфумами
3	Особливих вимог до сучасних гувернерів немає. Вони залишилися такими ж, якими були у 18 столітті
4	Уміння поєднати роботу гувернера з роботою домогосподарки, повара, шофера, охоронця, тренера

Питання 29.

	Назвіть відомих особистостей, які займалися гувернерською діяльністю.
1	М.Т. Рильський, І. Франко, Л. Українка, Т.Г. Шевченко
2	Аристотель, Я.А. Коменський, Дж. Локк, граф де Фенелон, Г.С. Сковорода
3	А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, Б.П. Нікітін, В.Ф. Шаталов, І.П. Волков, І.П. Іванов, С.М. Лисенкова
4	Й.Г. Песталоцці, І. Кант, Й.Ф. Гербарт, Ф.Фрьюбель

Питання 30.

	Гувернерство характеризується такими ознаками:
1	Виховання і навчання дитини є індивідуальним, воно відбувається в сім'ї або в установах закритого типу, де створюються наближені до родинного виховання умови
2	Навчально-виховний процес організується таким чином, щоб батьки і однолітки не мали можливості впливати на виховання дитини. Цим займається тільки гувернер
3	Гувернерство – необхідна галузь педагогіки, яка має перспективи розвитку та складається з двох частин – індивідуальне навчання і виховання дитини
4	В сучасному розумінні гувернерство – це система домашнього виховання дітей з відхиленнями в поведінці

Питання 31. Поясніть взаємозв'язок між педагогікою, соціальною педагогікою, педагогікою сімейного виховання та гувернерством.

Питання 32. Назвіть та охарактеризуйте напрями гувернерства.

Питання 33. Вкажіть складові частини гувернерської системи.

Питання 34. Обґрунтуйте необхідність введення курсу «Методика роботи гувернера» в навчальний план спеціальності «Соціальна педагогіка».

Питання 35. Назвіть сучасних вітчизняних вчених, які досліджують проблему гувернерства.

Питання 36. Назвіть особливості виховання дітей у найдавніші часи.

Питання 37. Коротко опишіть обряд ініціації для хлопчиків і

дівчаток.

Питання 38. В чому заключалась традиція «кормильства» (кумівства) у Східних слов'ян?

Питання 39. Назвіть основні ознаки лицарського виховання.

Питання 40. Якій проблемі присвячено працю Яна Амоса Коменського «Материнська школа»?

Питання 41. Опишіть вклад Ф. де Ламотта де Фенелона в розвиток гувернерства.

Питання 42. В чому заключалась система «природного виховання», запропонована Ж.-Ж. Руссо?

Питання 43. Як виховували і навчали дітей в школі Філантропін?

Питання 44. Назвіть основні ознаки козацького виховання.

Питання 45. Мандрівні дяки – це... Вони займалися ...

Питання 46. За які погляди Г.С. Сковорода змушений був залишити викладацьку діяльність і стати мандрівним учителем?

Питання 47. Назвіть особливості розвитку освіти в Європі 19 століття.

Питання 48. Тезисно опишіть вклад Й.Г. Песталоцці у розвиток гувернерства.

Питання 49. Що пов'язує відомого німецького філософа І. Канта з гувернерством?

Питання 50. Опишіть ідеї Й.Ф. Гербарта, які були реалізовані в гувернерській системі.

Питання 51. Назвіть основні результати педагогічної діяльності Ф. Фрйобеля.

Питання 52. Опишіть вклад А. Дістервега у розвиток гувернерства.

Питання 53. Що пов'язує відомого англійського філософа і соціолога Г.Спенсера з гувернерством?

Питання 54. Назвіть особливості розвитку гувернерства в Європі 19 столітті.

Питання 55. Опишіть систему навчання російського педагога І.І. Бецького. Чому ця система сприяла розвитку гувернерства?

Питання 56. Якими були обов'язки гувернера в Російській Імперії 19 століття?

Питання 57. Що загрожувало гувернерам-росіянам та іноземцям, які працювали без атестата та батькам, які запросили такого вчителя (в Російській Імперії 19 століття)?

Питання 58. Які зміни відбулися з гувернерством в Російській Імперії після реформи освіти 1834 року?

Питання 59. Які групи гувернерів в залежності від їх професійної підготовки і роду діяльності з'явилися в Російській Імперії 19 століття?

Питання 60. Як здійснювалась реєстрація гувернерів, їх звітність та оцінювання роботи (в Російській Імперії 19 століття)?

Питання 61. Якими були вимоги до гувернерів в Російській Імперії 19 століття?

Питання 62. Які іспити складала гувернери в Російській Імперії 19 століття щоб отримати атестат?

Питання 63. Які «пільги і переваги» мали гувернери в Російській Імперії у 19 столітті?

Питання 64. Якими були обов'язки кімнатного наглядача, який працював в пансіоні при гімназії в Російській Імперії 19 століття?

Питання 65. Назвіть особливості гувернерства в Російській Імперії 19 століття.

Питання 66. Назвіть ознаки «соціалістичної педагогіки».

Питання 67. Як розвивалося гувернерство у США у 19 столітті?

Питання 68. В чому суть методики М. Монтесорі?

Питання 69. «Бєбі-сітер» - ...

Питання 70. Які причини заважали розвитку гувернерства в Україні після 1917 року?

Питання 71. Гувернерство в СРСР існувало в таких прихованих формах: ...

Питання 72. Які зміни відбулися в гувернерській системі в роки перебудови (1986-1987 роки)?

Питання 73. Назвіть особливості гувернерства в Росії на сучасному етапі.

Питання 74. Назвіть вимоги до сучасного російського гувернера.

Питання 75. Назвіть етапи розвитку гувернерства.

Питання 76. Назвіть відомих особистостей, які займалися гувернерською діяльністю.

Питання 77. Які особливості має гувернерство як педагогічна система?

Модуль 2. Гувернерські методики виховання дитини в домашніх умовах.

Питання 78.

	У якій книзі описані рекомендації щодо родинного виховання дитини віком до 6 років?
--	---

1	М. Монтень “Досвіди”
2	Ф. Бекон “Про батьків і дітей”
3	Я.А. Коменський “Материнська школа”
4	Ж.-Ж. Руссо “Еміль, або про виховання”

Питання 79.

	Хто з видатних гувернерів 17 століття розробив систему фізичного виховання дитини з точки зору домашнього лікаря?
1	Я.А. Коменський
2	Дж. Локк
3	І. Кант
4	Ф. Фрєобель

Питання 80.

	В якому педагогічному творі висувається ідея про необхідність “загальмування” інтелектуального і морального розвитку дитини, а формування її тільки фізично до 12 років?
1	Ж.-Ж. Руссо “Еміль, або про виховання”
2	Я.А. Коменський “Материнська школа”
3	Ф. де Ламотт де Фенелон “Про виховання дівиць”
4	М. Монтень “Досвіди”

Питання 81.

	Якою була система виховання в школі Й. Базедова “Філантропін”?
1	На 1 місці – фізичний розвиток дітей, загартування, гімнастика, прогулянки
2	Відмова від перук і тісного одягу, суворий розпорядок дня
3	Виховання разом дітей з бідних і заможних родин
4	Всі попередні варіанти відповіді правильні

Питання 82.

	Назвіть особливості домашнього виховання в 16-18 століттях
1	Виховання дитини відповідно її соціальному походженню
2	Різні методики виховання дівчат і хлопців
3	Виховання здійснювалось за такими напрямками: фізичне, моральне, інтелектуальне
4	Все перераховане вірно

Питання 83.

	Хто з видатних педагогів 19 століття застосував методику домашнього виховання у притулку для сиріт, в установі для бідної сільської молоді?
1	І. Кант

2	Й.Г. Песталоцці
3	Й. Базедов
4	Й.Ф. Гербарт

Питання 84.

	Хто з відомих гувернерів 19 століття розробив і обґрунтував принцип “виховуючого навчання”?
1	Й. Базадов
2	Г.С. Сковорода
3	Й.Г. Песталоцці
4	Й.Ф. Гербарт

Питання 85.

	Які виховні проблеми розробляли європейські вчені 19 століття?
1	Попередження перервтами і нервових розладів у дітей
2	Виховуючого навчання, природовідповідності і культуровідповідності виховання
3	Самовиховання
4	Всі варіанти відповіді правильні

Питання 86

	Якою методикою виховання дитини користувалися більшість гувернерів 19 століття в Російській Імперії ?
1	Методикою Й.Г. Песталоцці
2	Методикою Ястребцева
3	Методикою Ж.-Ж. Руссо
4	Методикою Й. Базедова

Питання 87.

	Які ідеї висловив О.В. Духнович щодо виховання дитини в домашніх умовах?
1	Українське національне виховання
2	Індивідуальний підхід у виховання української дитини
3	Фізичний розвиток дітей за допомогою системи народних ігор
4	Всі варіанти відповіді правильні

Питання 88.

	Назвіть особливості індивідуального виховання дитини в Російській Імперії в 19 столітті
1	Розробляються рекомендації щодо виховання вередливих, обдарованих дітей
2	Створюється система виховання дітей в закладах закритого типу
3	В організації домашнього виховання враховуються досягнення

	психології
4	Всі перераховані положення є вірними

Питання 89.

	Чому вчені 20-21 століть особливу увагу звертають на виховання дітей віком до 12 років?
1	До 12 років виховуються характер, навички, переконання, в цей період ефективно перевищання, батьки є авторитетом для дитини, виховують власним прикладом, мають навіювальний вплив
2	В цей час дитина починає займатися обов'язковою для неї діяльністю – навчанням, формується стабільна самооцінка
3	Цей період “доленосний” для людини і педагогічні помилки можуть негативно позначитися на її майбутньому
4	Всі перераховані положення є вірними

Питання 90.

	Скільки виховних систем для гувернерів було створено в СРСР ?
1	Не було створено жодної нової виховної системи для гувернерів, тому що перевага надавалась колективному вихованню
2	Було створено найбільшу кількість виховних систем за всю історію розвитку гувернерства
3	250 систем
4	Педагогічна наука ще не вивчила це питання

Питання 91.

	Які напрями виховання реалізуються в сучасній виховній системі ?
1	Фізичне, моральне, превентивне, інтелектуальне, трудове, естетичне, екологічне, патріотичне, економічне, правове
2	Виховна година, тренінг, зустріч з цікавою людиною
3	Бесіда, навіювання, педагогічно доцільна самопрезентація викладача
4	Виховання особистості в колективі і через колектив

Питання 92.

	Назвіть причини нервових і психічних захворювань у дітей, досліджені вченими 20-21 століття
1	Передаються спадково, виникають в процесі постійного перебування в контакті з нездоровими батьками, перевантаження дитини негативною інформацією (страшні, жорстокі мультфільми, фільми жахів, бойовики, сучасна неякісна музика)
2	Неправильний виховний підхід батьків, які мало знають про фізичний та психічний розвиток дитини (про темперамент, про

	“правопівкульних” і “лівопівкульних” дітей)
3	Неправильна робота з обдарованими дітьми, незнання дорослими вікової психології
4	Всі варіанти відповіді правильні

Питання 93.

	Який новий напрям в діяльності гувернера виник на початку 21 століття?
1	Догляд за дітьми до 1 року
2	Індивідуальний патронаж дитини, яка потребує особливої турботи та піклування
3	Навчання і виховання дитини в домашніх умовах
4	Лікування дитини в домашніх умовах

Питання 94.

	Назвіть основні ідеї М Монтеня щодо домашнього виховання на основі твору «Досвіди».
--	---

Питання 95.

	Назвіть погляди Я.А. Коменського на сімейне виховання (за твором «Материнська школа»).
--	--

Питання 96.

	Які основні ідеї Дж. Локка описані у творі «Думки про виховання»?
--	---

Питання 97.

	Опишіть основні ідеї Ж.-Ж. Руссо (за романом «Еміль, або про виховання»).
--	---

Питання 98.

	Назвіть погляди Й.Г. Песталоцці на домашнє виховання.
--	---

Питання 99.

	Основні ідеї Й.Ф. Гербарта. Принцип «виховуючого навчання».
--	---

Питання 100.

	В чому вклад Ф. Фрєобеля в розвиток гувернерства?
--	---

Питання 101.

	Опишіть педагогічні погляди на сімейне виховання Г. Спенсера.
--	---

Питання 102.

	Які причини вередливості описав Г. Рукавишников у творі «Виховання вередливої дитини»?
--	--

Питання 103.

	Найбільше гувернерського виховання потребують діти з ... типом темпераменту.
--	--

Питання 104.

	Яка самооцінка вважається оптимальною?
--	--

Питання 105.

	Чому для «правопівкульних» дітей ідеальним є саме домашнє навчання і виховання?
--	---

Питання 106.

	З яких основних напрямків складається сучасна універсальна виховна система?
--	---

Питання 107.

	Перерахуйте основні особливості домашнього виховання у 20 – на початку 21 століття.
--	---

Модуль 3. Гувернерські методики навчання дитини в домашніх умовах.

Питання 108.

	Хто є автором першого ілюстрованого підручника з читання „Світ чуттєвих речей в малюнках”?
1	М. Монтень
2	Я. А. Коменський
3	Ж.-Ж. Руссо
4	І. Кант

Питання 109.

	Хто є винахідником кубиків з буквами, „трафаретного” способу навчання письма?
1	Г.С. Сковорода
2	Ф. Фрѐбель
3	Дж. Локк
4	Ф. Бекон

Питання 110.

	Як в 16-18 столітті навчали дітей іноземним мовам?
1	Гувернер, батьки і прислуга розмовляли з дитиною потрібною іноземною мовою
2	Дитина разом з гувернером подорожувала, що давало можливість вдосконалити знання з іноземної мови
3	Іноземні мови вивчали по-черзі після оволодіння дитиною рідною мовою
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 111.

	Які з наведених положень є складовими методики навчання Ж.-Ж. Руссо?
1	Щоб викликати в дитини бажання навчитися читати, треба передавати їй записки, зміст яких для дитини буде важливим. Дитина повинна сама навчитися читати в процесі ознайомлення з книгою „Робінзон Крузо”
2	Писати дитина може навчитися самостійно. Завдання гувернера – викликати у неї потребу в письмі
3	Навчаючи дитину, потрібно їй показувати реальні явища – схід сонця, зоряну ніч, грозу. Те, що гувернер не може показати дитині, краще взагалі не вивчати
4	Всі положення належать Ж.-Ж. Руссо

Питання 112.

	Назвіть особливості домашнього навчання в 16-18 століттях.
1	Навчання залежить від соціального стану та статі дитини
2	Дітей навчають за методиками, розробленими педагогами-новаторами: В.Ф. Шаталовим, С.М. Лисенковою, Є. М. Ільїним
3	Від учнів вимагають не зазубрювання, а розуміння матеріалу, вивчаються тільки ті відомості, які будуть потрібні дитині у майбутньому житті
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 113.

	Хто з відомих педагогів 19 століття вперше поєднав вивчення загальних наук із оволодінням ремеслами?
1	М. Монтень
2	Й. Г. Песталоцці
3	М. Монтессорі
4	В.Ф. Шаталов

Питання 114.

	Кому належить ідея їхню чого навчання і розвитку багатогранного інтересу?
1	Й.Г. Песталоцці
2	Й. Ф. Герbart
3	Я. А. Коменський
4	С.М. Лисенкова

Питання 115.

	Які ігри пропонує використовувати у процесі навчання Ф. Фрєобель?
--	---

1	Сидячі і рухливі ігри, догляд за рослинами
2	Сюжетно-рольові ігри
3	Ігри дозвілля і педагогічні, догляд за тваринами
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 116.

	Що таке „дарунки Фрєобеля”?
1	Це подарунки, які педагог дарував дітям у дитячому садку на свята
2	Це спеціальні іграшки, які використовувались для ознайомлення дитини з формою і кольором, розміром і кількістю, матеріалом
3	Це м'ячі, куля, куб, циліндр, а також куби, розділені на кілька частин
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 117.

	Які положення характеризують методику М.Монтессорі?
1	Навчання самообслуговуванню, навчання володіти своїм тілом, інтелектуальний розвиток
2	Навчання дітей відбувається в процесі ігор з наочністю
3	Навчання дітей проходить в процесі сюжетно-рольових ігор
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 118.

	Хто з відомих педагогів 19 століття розробив систему дидактичних принципів і правил, яка використовується сьогодні?
1	Й. Базедов
2	А. Дістервег
3	Г. Спенсер
4	Ж.-Ж. Руссо

Питання 119.

	Назвіть особливості домашнього навчання в Європі у 19 столітті.
1	Розробляються нові методики навчання, які допомагають засвоїти великий обсяг знань, що збільшується з розвитком науки
2	Ефективність навчання пов'язують з розвитком інтересу в учнів
3	Навчання здійснюють у вигляді гри. Розробляються дидактичні правила і принципи
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 120.

	Хто з відомих російських педагогів 19 століття розробив рекомендації щодо запобігання перевтомі дітей через багатогодинне сидіння за партою?
--	--

1	А. Дивногорський
2	В.Ф. Шаталов
3	Й. Базедов
4	К. Д. Ушинський

Питання 121.

	Хто з відомих російських педагогів 19 століття розробив методики початкового навчання, методику вивчення рідної та іноземної мови, методику навчання малювання „за сіткою”, підручники для початкового навчання „Дитячий світ і Хрестоматія”, „Рідне слово”
1	В.Ф. Шаталов
2	К. Д. Ушинський
3	В.О. Сухомлинський
4	А.С. Макаренко

Питання 122.

	Які рекомендації щодо вивчення рідної та іноземних мов для батьків і гувернерів розробив К. Д. Ушинський?
1	Не починати вивчення іноземної мови доки дитина досконально не оволодіє рідною мовою
2	Дітям з низькими розумовими здібностями не вивчати іноземну мову, бо вона зменшить їх і без того слабку знатність мислення
3	Іноземні мови вивчають одну за одною, а не одночасно. Вивчати іноземну мову потрібно швидко, щоб вона не забувалась. Чим більше часу відводиться на іноземну мову, тим більше повинно відводиться на рідну мову, щоб нейтралізувати завдану шкоду і розвивати мислення
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 123.

	Якими способами навчання читання користувалися гувернери в Російській Імперії в 19 столітті?
1	Синтетичний, аналітичний, аналітико-синтетичний
2	Звукоскладальний, буквоскладальний, складоскладальний, словоскладальний
3	Букви вирізали з дерева, випікали з тіста, наклеювали на кубики
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 124.

	Якими методиками навчання написання літер користувалися гувернери в 19 столітті?
1	Копіювальна, лінійна, генетична, тактична, американська

2	Синтетична, аналітична, аналітико-синтетична
3	Звукоскладальна, буквоскладальна, складоскладальна, словоскладальна
4	Старовинна, нова та методика Грекова

Питання 125.

	Назвіть особливості домашнього навчання в Російській Імперії в 19 столітті.
1	Методики навчання більш ефективні, ніж сучасні. Їх завдання – навчити, але обов’язково зберегти здоров’я дитини
2	Розроблена методика вивчення рідної та іноземної мов. Російські гувернери застосовують іноземний досвід
3	Гувернери використовували різні способи навчання читання і навчання письма
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 126.

	Хто з педагогів-новаторів 20 століття запропонував методику навчання, складовими якої були: випереджаюче навчання, схеми-опори, коментування?
1	В.М. Мельник
2	С.М. Лисенкова
3	В.Ф. Шаталов
4	Є.М. Ільїн

Питання 127.

	Яку методику навчання дітей правильного, свідомого і швидкого читання запропонувала В.М. Мельник – український педагог 20 століття?
1	Усунення зайвої артикуляції, яка уповільнює темп читання
2	Випереджаюче навчання, схеми-опори, коментування
3	Укрупнення дидактичних одиниць
4	Орфографічне читання

Питання 128.

	Назвіть позитивні сторони методики педагога-новатора 20 століття В.Ф. Шаталова.
1	Завдяки опорним конспектам матеріал уроку „вміщається” в одній схемі. В процесі навчання задіяна зорова пам’ять
2	Менше часу витрачається на підготовку домашніх завдань
3	Усунення перевантаження і збереження здоров’я дітей
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 129.

	Методику навчання якого предмета розробив російський педагог Є. М. Ільїн?
1	Історія
2	Фізика
3	Математика
4	Література

Питання 130.

	Яка ідея лежить в основі методики навчання грамотного письма російського педагога П.С. Тоцького?
1	Створення схем-опор
2	Укрупнення дидактичних одиниць
3	Грамотність поліпшується за допомогою „орфографічного читання”, тобто читання слів не так, як вони вимовляються, а так, як вони пишуться
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 131.

	Навчання залежить від соціального стану та статі дитини, від учнів вимагають не зазубрювання, а розуміння матеріалу, вивчаються тільки ті відомості, які будуть потрібні дитині у майбутньому житті – це особливості домашнього навчання в ...-... століттях.
--	---

Питання 132.

	Ф. Фрйобель пропонує використовувати у процесі навчання ігри. Які з перерахованих ігор є зайвими?
1	сюжетно-рольові ігри
2	рухливі ігри
3	ігри дозвілля
4	педагогічні ігри
5	сидячі ігри
6	догляд за тваринами
7	дидактичні ігри
8	спортивні ігри
9	догляд за рослинами

Питання 133.

	Навчання здійснювалось у вигляді гри, розробляються дидактичні правила і принципи, ефективність навчання пов'язують з розвитком інтересу в учнів, розробляються нові методики навчання, які допомагають засвоїти великий обсяг знань, що
--	--

	збільшується з розвитком науки - це особливості домашнього навчання в у столітті.
--	---

Питання 134.

	Гувернери використовували різні способи навчання читання і навчання письма, розроблена методика вивчення рідної та іноземної мов, методики навчання більш ефективні, ніж сучасні, їх завдання – навчити, але обов’язково зберегти здоров’я дитини – це особливості домашнього навчання в у ... столітті.
--	---

Питання 135.

	Розроблено нові методики навчання педагогами-новаторами, гувернери повинні володіти знаннями з риторики - це особливості домашнього навчання у ... столітті.
--	--

Питання 136.

	Яку методику розробили педагоги-новатори Б.П. і П.М. Ерднієви? З якого предмету?
--	--

Питання 137.

	... визнане одним з найскладніших видів інтелектуальної діяльності. За рахунок зору людини сприймає 90% інформації, з неї ... % - під час
--	---

Питання 138.

Встановіть зв’язки між поняттями та їх визначеннями.	
1. Гувернер (гувернантка)	А. Педагогічна система і окрема галузь педагогіки, що вивчає особливості індивідуального формування в домашніх умовах освіченої, гармонійно розвиненої, комунікабельної особистості з активною життєвою позицією
2. Гувернерство	Б. Система гувернерського виховання, розроблена Йоганном Базедовим, відомим німецьким педагогом 18 століття
3. Філантропізм	В. Особи, які займалися індивідуальним навчанням і вихованням дітей в сім’ях чи в освітньо-виховних закладах закритого типу, умови перебування дітей в яких наближені до домашніх
4. Вимоги до гувернерів	Г. Виховання і навчання дитини є індивідуальним, воно відбувається в сім’ї або в установах закритого типу, де

	створюються наближені до родинного виховання умови
5. Ознаки гувернерства	Д. Педагогічна чи медична освіта, знання вікової психології, теорії виховання, іноземних мов, шкільної програми, володіння комп'ютером, дитячим масажем
6. Патронаж дитини	Е. Новий напрям в діяльності гувернера, що виник на початку 21 століття

Правильні відповіді: 1-..., 2- ..., 3 - ..., 4-..., 5-..., 6 - ...

Питання 139.

	... - це особи, які займалися індивідуальним навчанням і вихованням дітей в сім'ях чи в освітньо-виховних закладах закритого типу, умови перебування дітей в яких наближені до домашніх
--	---

Питання 140.

	Кого в різні історичні періоди називали: домашній вчитель, домашній вихователь, кормилиця, педагог, дядько-служник, мамка, нянька, наставник, бонна, доглядачка, наглядяч?
--	--

Питання 141.

	Встановіть зв'язки між назвою людей, які виконували роль гувернерів, історичними періодами і державами.	
1. Соціальний педагог	А. 9 століття	1. СРСР
2. Працівники служби "Бєбі-сітер"	Б. 18 століття	2. Франція
3. Бонна	В. 20-21 століття	3. США
4. Знахарі, чаклуни, старійшини	Г. 6 століття до н.е.	4. Племена за первісно-общинного ладу
5. "Педагог" – раб	Д. Найдавніші часи	5. Київська Русь
6. виховуючо, кормильці, мамки, няньки, священники	Е. 20 століття	6. Стародавня Греція
7. Мандрівні дяки	Є. 20-21 століття	7. Київська Русь
8. Домашні наставники (наставниці), домашні вчителі (вчительки)	Ж. 20 століття	8. Російська Імперія
9. Репетитори, вчителі,	З. 19 століття	9. Україна

вихователі інтернатів, класні керівники, наставники, куратори		
---	--	--

Правильні відповіді: 1-..., 2- ..., 3 - ..., 4-..., 5-..., 6 - ..., 7-...

Питання 142.

	Педагогічна система і окрема галузь педагогіки, що вивчає особливості індивідуального формування в домашніх умовах освіченої, гармонійно розвиненої, комунікабельної особистості з активною життєвою позицією – це
--	--

Питання 143.

	Які причини спонукають батьків звернутись до послуг гувернера?
--	--

Питання 144.

	Чому студенти спеціальності “Соціальна педагогіка” вивчають дисципліну “Методика роботи гувернера”?
--	---

Питання 145.

	Хто виконував роль перших гувернерів в найдавніші часи (первісно-общинний лад)?
--	---

Питання 146.

	Хто був першим “професійним гувернером” в історії людства?
--	--

Питання 147.

	Коли і де гувернерство було вперше узаконене на державному рівні?
--	---

Питання 148.

	Хто виконував роль гувернерів у східних слов’ян?
--	--

Питання 149.

	Гувернерство в епоху Середньовіччя існувало у вигляді ... виховання.
--	--

Питання 150

	Хто був автором методичних рекомендацій для гувернерів, у яких вперше вживався термін “гувернер”?
--	---

1	А.С. Макаренко
---	----------------

2	Мішель Монтень
---	----------------

3	Я.А. Коменський
---	-----------------

4	Г.С. Сковорода
---	----------------

Питання 151.

	Назвіть найвідоміших гувернерів періоду 14-18 століття.
--	---

1	Аристотель, М. Монтессорі
---	---------------------------

2	К. Маркс, К. Цеткін
---	---------------------

3	М. Монтень, Я.А. Коменський, Дж. Локк, де Фенелон, Ж.-Ж. Руссо, Й.Базедов, Г.С. Сковорода
4	А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, Б.П. Нікітін, В.Ф. Шаталов, І.П. Волков, І.П. Іванов, С.М. Лисенкова

Питання 152.

	Хто відноситься до найвідоміших гувернерів періоду 14-18 століття?
--	--

Питання 153.

	Система гувернерського виховання, розроблена Йоганном Базедовим, відомим німецьким педагогом 18 століття, називається ...
--	---

Питання 154.

	Хто виконував роль гувернерів на території Київської Русі у 18 столітті?
1	Педагоги-раби
2	Наймудріші люди племені
3	Мандрівні дяки
4	Наставники і куратори

Питання 155.

 – відомий український просвітитель 18 століття, 25 років свого життя був мандрівним учителем.
--	--

Питання 156.

	Назвіть найвідоміших гувернерів 19 століття.
1	Г.С. Сковорода
2	Й. Песталоцці, І. Кант, Й. Герbart, Ф. Фр̄обель, А. Дістервег, Г. Спенсер
3	Аристотель
4	А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський, Ш.О. Амонашвілі, Б.П. Нікітін, В.Ф. Шаталов, І.П. Волков, І.П. Іванов, С.М. Лисенкова

Питання 157.

	Відомий гувернер 19 століття ... займався проблемою виховання бідної сільської молоді, керував установою для бідних та притулком для сиріт.
--	---

Питання 158.

	Хто з відомих німецьких педагогів 19 століття відкрив перший заклад для виховання дітей дошкільного віку і назвав його “дитячий садок”?
1	Ф. Фр̄обель

2	І. Кант
3	М. Монтень
4	М. Монтессорі

Питання 159.

	Які групи гувернерів в залежності від їх професійної підготовки і роду діяльності існували на території України в 19 столітті?
1	Кормильці і кормилиці
2	Гувернери і гувернантки
3	Домашні наставники (наставниці) і домашні вчителі (вчительки)
4	Наглядачі і доглядачки

Питання 160.

	Гувернери і гувернантки у 19 столітті на території України складала іспити з ... предметів.
--	---

Питання 161.

	Які гувернерські методики застосовувались у 20 столітті в Сполучених Штатах Америки?
--	--

Питання 162.

	Методика виховання дітей відомої італійського педагога ... передбачає вільне та індивідуальне виховання, яке повинне спиратись на результати спостереження за дитиною, природний фізіологічний і психічний розвиток дитини.
--	---

Питання 163.

	Гувернерство в Україні після 1917 року переслідується з таких причин:
1	Гувернерство сприймається як ворожа галузь буржуазної педагогіки. Переважають ідеї соціалістичної педагогіки: освіта повинна бути безкоштовною і для всіх однаковою
2	Гувернерство гальмує навчання і виховання підростаючого покоління
3	Після 1917 року необхідність у гувернерстві відпала
4	Переважає виховання особистості в колективі, потрібні не самотні особистості, а слухняні виконавці

Питання 164.

	Під виглядом яких форм навчання і виховання існувало гувернерство в СРСР?
1	Репетиторство, індивідуальні додаткові заняття, навчання хворих дітей вдома
2	Інтернати для обдарованих дітей, дітей з фізичними та

	інтелектуальними в вадами, інститут класних керівників
3	Служба “Бєбі-сітер”
4	Школа “Філантропін”

Питання 165.

	Репетиторство, індивідуальні додаткові заняття, навчання хворих дітей вдома, інтернати для обдарованих дітей, дітей з фізичними та інтелектуальними в вадами, інститут класних керівників – це форми навчання і виховання, під виглядом яких існувало гувернерство в ... ?
--	--

Питання 166.

	Які позитивні зрушення відбулися в системі гувернерства в Україні в кінці 20 на початку 21 століття?
1	Розповсюджуються гувернерські методики вітчизняних вчених, з’являються переклади робіт гувернерів-іноземців, підвищується попит на гувернерів і репетиторів
2	Ніяких позитивних змін, на жаль, не відбулося
3	Створюються дитячі будинки сімейного типу, в яких працюють гувернери, педагогічні вузи і коледжі розпочинають підготовку соціальних педагогів і гувернерів, гувернерство вийшло з-під посиленого державного контролю
4	За прикладом розвинених країн, гувернерство стало доступним для всіх громадян України

Питання 167.

	Уряд якої держави і коли чинив найбільший тиск на гувернерство?
1	Стародавня Греція, 6 століття до н.е.
2	Франція, 16 століття
3	Україна, 21 століття
4	Російська Імперія, 19 століття

Питання 168.

	Історичний період 19 століття (Європа і Російська Імперія) можна вважати періодом найбільшого Гувернерства.
--	--

Питання 169.

	Які існують вимоги до сучасних гувернерів і гувернанток?
1	Педагогічна чи медична освіта, знання вікової психології, теорії виховання, іноземних мов, шкільної програми, володіння комп’ютером, дитячим масажем
2	Носити уніформу, бути ввічливим, для жінок – не користуватись косметикою і парфумами

3	Особливих вимог до сучасних гувернерів немає. Вони залишились такими ж, якими були у 18 столітті
4	Уміння поєднати роботу гувернера з роботою домогосподарки, повара, шофера, охоронця, тренера

Питання 170.

	Хто з відомих особистостей займався гувернерською діяльністю, працював домашнім вчителем?
--	---

Питання 171.

	Гувернерство характеризується такими ознаками:
1	Виховання і навчання дитини є індивідуальним, воно відбувається в сім'ї або в установах закритого типу, де створюються наближені до родинного виховання умови
2	Навчально-виховний процес організується таким чином, щоб батьки і однолітки не мали можливості впливати на виховання дитини. Цим займається тільки гувернер
3	Гувернерство – необхідна галузь педагогіки, яка має перспективи розвитку та складається з двох частин – індивідуальне навчання і виховання дитини
4	В сучасному розумінні гувернерство – це система домашнього виховання дітей з відхиленнями в поведінці Гувернерство – необхідна галузь педагогіки, яка має перспективи розвитку та складається з двох частин – індивідуальне навчання і виховання дитини

Питання 172.

	До ... гувернерства відносяться такі: виховання і навчання дитини є індивідуальним, воно відбувається в сім'ї або в установах закритого типу, де створюються наближені до родинного виховання умови, гувернерство – необхідна галузь педагогіки, яка має перспективи розвитку та складається з двох частин – індивідуальне навчання і виховання дитини.
--	---

Питання 173.

	У якій книзі описані рекомендації щодо родинного виховання дитини віком до 6 років?
1	М. Монтень “Досвіди”
2	Ф. Бекон “Про батьків і дітей”
3	Я.А. Коменський “Материнська школа”
4	Ж.-Ж. Руссо “Еміль, або про виховання”

Питання 174.

	Хто з видатних гувернерів 17 століття розробив систему фізичного
--	--

	виховання дитини з точки зору домашнього лікаря?
1	Я.А. Коменський
2	Дж. Локк
3	І. Кант
4	Ф. Фрйобель

Питання 175.

	В якому педагогічному творі висувається ідея про необхідність “загальмування” інтелектуального і морального розвитку дитини, а формування її тільки фізично до 12 років? Хто є автором твору?
--	---

Питання 176.

	На 1 місці – фізичний розвиток дітей, загартування, гімнастика, прогулянки, відмова від перук і тісного одягу, суворий розпорядок дня, виховання разом дітей з бідних і заможних родин. Це характеристика системи виховання в школі Хто є її автором?
--	---

Питання 177.

	Хто з видатних педагогів 19 століття застосував методику домашнього виховання у притулку для сиріт, в установі для бідної сільської молоді?
--	---

Питання 178.

	Хто з відомих гувернерів 19 століття розробив принцип “виховуючого навчання”?
1	Й. Базедов
2	Г.С. Сковорода
3	Й.Г. Песталоцці
4	Й.Ф. Гербарт

Питання 179.

	Які виховні проблеми розробляли європейські вчені 19 століття?
1	Попередження перевтоми і нервових розладів у дітей
2	Виховуючого навчання, природовідповідності і культуровідповідності виховання
3	Самовиховання
4	Всі варіанти відповіді правильні

Питання 180.

	Якою методикою виховання дитини користувалися більшість гувернерів 19 століття в Російській Імперії ?
--	---

Питання 159.

	В СРСР було створено ... виховних систем для гувернерів.
--	--

Питання 181.

	В діяльності гувернера на початку 21 століття виник новий напрям, а саме: індивідуальний ... дитини, яка потребує особливої турботи та піклування.
--	--

Питання 182.

	Хто є автором першого ілюстрованого підручника з читання „Світ чуттєвих речей в малюнках”?
1	М. Монтень
2	Я. А. Коменський
3	Ж.-Ж. Руссо
4	І. Кант

Питання 183.

	Хто є автором першого ілюстрованого підручника з читання „Світ чуттєвих речей в малюнках”?
--	--

Питання 184.

	Автором якого першого ілюстрованого підручника з читання є Я.А. Коменський?
--	---

Питання 185.

	Хто є винахідником кубиків з буквами, „трафаретного” способу навчання письма?
1	Г.С. Сковорода
2	Ф. Фрьобель
3	Дж. Локк
4	Ф. Бекон

Питання 186.

	Винахідником кубиків з буквами, „трафаретного” способу навчання письма є
--	--

Питання 187.

	Які з наведених положень є складовими методики навчання Ж.-Ж. Руссо?
1	Щоб викликати в дитини бажання навчитися читати, треба передавати їй записки, зміст яких для дитини буде важливим. Дитина повинна сама навчитися читати в процесі ознайомлення з книгою „Робінзон Крузо”
2	Писати дитина може навчитися самостійно. Завдання гувернера – викликати у неї потребу в письмі
3	Навчаючи дитину, потрібно їй показувати реальні явища – схід сонця, зоряну ніч, грозу. Те, що гувернер не може показати дитині, краще взагалі не вивчати

4	Всі положення належать Ж.-Ж. Руссо
---	------------------------------------

Питання 188.

	Назвіть особливості домашнього навчання в 16-18 століттях.
1	Навчання залежить від соціального стану та статі дитини
2	Дітей навчають за методиками, розробленими педагогами-новаторами: В.Ф. Шаталовим, С.М. Лисенковою, Є. М. Ільїним
3	Від учнів вимагають не зазубрювання, а розуміння матеріалу, вивчаються тільки ті відомості, які будуть потрібні дитині у майбутньому житті
4	Всі варіанти відповіді вірні

Питання 189.

	Навчання залежить від соціального стану та статі дитини, від учнів вимагають не зазубрювання, а розуміння матеріалу, вивчаються тільки ті відомості, які будуть потрібні дитині у майбутньому житті – це особливості домашнього навчання в ...-... століттях.
--	---

Питання 190.

	Хто з відомих педагогів 19 століття вперше поєднав вивчення загальних наук із оволодінням ремеслами?
1	М. Монтень
2	Й. Г. Песталоцці
3	М. Монтессорі
4	В.Ф. Шаталов

Питання 191.

	Відомий педагог 19 століття - ... вперше поєднав вивчення загальних наук із оволодінням ремеслами.
--	--

Питання 192.

	Відомий педагог 19 століття, Й. Г. Песталоцці, вперше поєднав вивчення загальних наук із оволодінням
--	--

Питання 193.

	Кому належить ідея виховуючого навчання і розвитку багатогранного інтересу?
1	Й.Г. Песталоцці
2	Й. Ф. Герbart
3	Я. А. Коменський
4	С.М. Лисенкова

Питання 194.

	Ідея виховуючого навчання і розвитку багатогранного інтересу належить
--	---

Питання 195.

	Ф. Фрѐбель пропонує використовувати у процесі навчання ігри. Які з перерахованих ігор є зайвими?
1	сюжетно-рольові ігри
2	рухливі ігри
3	ігри дозвілля
4	педагогічні ігри
5	сидячі ігри
6	догляд за тваринами
7	дидактичні ігри
8	спортивні ігри
9	догляд за рослинами

Методи навчання

Лекція, розповідь, бесіда, пояснення, роз'яснення, вправа, самостійна робота, практична робота, самостійна робота з книгою, демонстрація, ілюстрація, диспут, мозкова атака, проблемного викладу, пізнавальний спір.

Форми контролю

Індивідуальна і фронтальна перевірка знань, підсумковий контроль (залік).

Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів):

$$R \text{ дис} = R \text{ нр} + R \text{ ат}$$

Методичне забезпечення

1. НМК з дисципліни.
2. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни "Методика роботи гувернера" для підготовки фахівців напряму 0101 – "Педагогічна освіта" зі спеціальності 6.010100 - "Соціальна педагогіка" / Л.М. Маценко. - К.: НУБіП України, 2009. – 58 с.
3. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни "Методика роботи гувернера" для підготовки фахівців напряму 0101 – "Педагогічна освіта" зі спеціальності 6.010106 - "Соціальна педагогіка" (заочне відділення) / Л.М. Маценко. - К.: НАКККіМ, 2011. – 56 с. – 3,4 у.д.а

4. Маценко Л.М. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни "Методика роботи гувернера" для підготовки фахівців напряму 0101 – "Педагогічна освіта" зі спеціальності 6.010106 – "Соціальна педагогіка" (денне та заочне відділення). Вид. 2-ге, доп., перероб. / - К.: НАКККіМ, 2013. – 47 с.

Рекомендована література

Основна

1. Маценко Л.М. Методика роботи гувернера : навчальний посібник. / Л.М. Маценко. – Київ : ЦП «Компринт», 2017. – 294 с. – 18,4 у.д.а. (Рекомендовано до друку вченою радою НУБіП України (протокол № 10 від 26 квітня 2017 року).
2. Маценко Л.М. Методика роботи гувернера : навчально-методичний посібник для підготовки фахівців напряму 0101 – «Педагогічна освіта» зі спеціальності 6.010103 – «Соціальна педагогіка». - К. : ДАКККіМ, 2010. – 242с. – 15,2 у.д.а.
3. Маценко Л.М. Методика роботи гувернера: навчально-методичний посібник. Вид. 2-ге, доп., перероб. – К. : «ЦП «Компринт», 2014. – 242 с. – 15,5 у.д.а.
4. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. - К. : МАУП, 2003. - 264 с.
5. Савельєва Н.М. Методика роботи гувернера: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. – Полтава, 2004. – 96 с.

Допоміжна

1. Агафонова И.Н. Учимся думать : занимательные логические задачи, тесты и упражнения для детей 8—11 лет / И.Н. Агафонова. — 1996.
2. Агеева С.И. Обучение с увлечением / С.И. Агеева. - М., 1992.
3. Барко В.І., Тютюнников А.М. Як визначити творчі здібності дитини? / В.І. Барко, А.М. Тютюнников. — К. - 1991.
4. Эрдниев П.М., Эрдниев Б.П. Теория и методика обучения математике в начальной школе / П.М. Эрдниев, Б.П. Эрдниев. — М., 1988.
5. Едкина Н.Б., Мариничева О.А. Учим детей наблюдать и рассказывать / Н.Б. Едкина, О.А. Мариничева — Ярославль, 1996.
6. Жуйков С.Ф. Психология усвоения грамматики в начальных классах / С.Ф. Жуйков — М., 1964.
7. Зайцев В.Н. Резервы обучения чтению / В.Н. Зайцев. — М., 1991.
8. Клюева Н.В., Касаткина Ю.В. Учим детей общению (характер, коммуникабельность) / Н.В. Клюева, Ю.В. Касаткина — Ярославль, 1996.
9. Костюк Г.С. Здібності та їх розвиток у дітей / Г.С. Костюк. — К., 1963.
10. Мозола Р.С., Демчишин А.А. Рухливі ігри / Р.С. Мозола, А.А. Демчишин. — К., 1985.
11. Мілер'ян Є.О. Увага та її виховання у дітей / Є.О. Мілер'ян. — К., 1955.
12. Никитин Б.П., Никитина Л.А. Мы, наши дети и внуки / Б.П. Никитин, Л.А. Никитина. — М., 1989.
13. Симоновский А.Э. Развитие творческого мышления детей / А.Э. Симоновский. — Ярославль, 1996.
14. Станкевич Г.П., Дунцова Х.Г. Этикет за столом / Г.П. Станкевич Х.Г. Дунцова. — М., 1990.
15. Феофилов Л.Г. Умеете ли вы себя вести / Л.Г. Феофилов. — К., 1990.
16. Мадорский Л.Р., Зак А.З. Таня, Люда, Сережа, Антон — младшие школьники / Л.Р. Мадорский, А.З. Зак // Педагогический факультет. — М., 1989. — № 3. - С. 99-189.
17. Маценко Л.М. Педагогіка сімейного виховання: навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп., перероб. – К. : НАКККіМ,

2012. – 360 с. – 20,8 ум. др. арк. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Гриф надано Міністерством освіти і науки України (лист №1/11-5467 від 15.07.2009 р.).
18. Методические рекомендации по определению функциональной готовности к школьному обучению. – М., 1986.
 19. Сарапулова Є.Г. Статус гувернера в суспільстві / Є.Г. Сарапулова // Світло. — 2000. — № 4. — С. 77-80.
 20. Сарапулова Є.Г. Українські народні ігри дітей і молоді влітку / Є.Г. Сарапулова // Фізичне виховання в школі. — 1998. — № 2. — С. 28-30.
 21. Сарапулова Є.Г. Фізіологічно доцільний режим дня / Є.Г. Сарапулова // Дошкільне виховання. — 2001. — № 5. — С. 13-15.
 22. Сарапулова Є.Г. Формування оптимальної самооцінки як передумова становлення активної життєвої позиції особистості / Інноваційна система виховної роботи на основі проектування соціального розвитку особистості : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 1-2 березня 2001 р. / Є.Г. Сарапулова — Луцьк, 2001. — С. 116-123.
 23. Сарапулова Є. Г. Шляхи підвищення педагогічного рівня батьків і гувернерів у Російській Імперії (наприкінці ХІХ — на початку ХХ століття) / Є.Г. Сарапулова // Збірник наук, праць Української Акад. держ. упр. при Президентові України : Вип. 1. — К., 2001. — С. 168-173.
 24. Сарапулова Є.Г. Історичний досвід фахової підготовки гувернерів у Російській Імперії / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. — 2000. — № 3. — С. 140-147.
 25. Сарапулова Є.Г. Неординарна та девіантна поведінка дітей / Є.Г. Сарапулова // Світло. — 2001. — № 1. — С. 43- 45.
 26. Сарапулова Є.Г. Організація системи домашнього навчання й виховання на державному рівні / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. — 2000. — № 2. — С. 131-137.
 27. Сарапулова Є.Г., Панченко Г.Д. Зимові народні ігри в дозвіллі дітей і молоді / Є.Г. Сарапулова, Г.Д. Панченко // Фізичне виховання в школі. — 1998. — № 4. - С. 12-14.
 28. Сарапулова Є.Г. Провідні тенденції розвитку родинної педагогіки у найдавніші епохи існування людства / Є.Г. Сарапулова // Українознав. в системі вищої освіти. Збірник наук. праць — К. : ВГІ НАОУ, 2001. — С. 219-225.

29. Сарапулова Є.Г. Програма навчального курсу «Методика роботи гувернера» / Є.Г. Сарапулова / Соціальна педагогіка : кваліфікаційна характеристика, навч. план та прогр. вищих учбових закладів для спеціальності 7.01.01.06 / За заг. ред. І.М. Мельникової. — К. : Час молоді, 1999. — С. 97-111.
30. Сарапулова Є.Г. Програма курсу «Методика роботи гувернера» / Є.Г. Сарапулова / Соціальна педагогіка : навч.-метод. посібник / За заг. ред. А.Й. Капської. — К. : ІЗМН, 1998. — С. 120-129.
31. Сарапулова Є.Г. Професійна підготовка гувернерів : ретроспективний огляд — сучасність — перспективи / Є.Г. Сарапулова // Педагогіка і психологія. — 2000. — № 4. — С. 134-139.
32. Николаев С. Давно забытое? Новое! Возрождение гувернерства / С. Николаев // Начальная школа. — 1995. — № 36. — С. 2.
33. Побірченко Н., Попиченко С. Диплом для гувернантки / Н. Побірченко, С. Попиченко // Освіта. — 2000. — № 44 (4-11 жовтня). — С. 3.
34. Гувернантку замовляли? «Круглий стіл» з проблем індивідуального виховання // Дошкільне виховання. - 1999. - № 4. - С. 10-11.
35. Сарапулова Є.Г. Психолого-педагогічні основи навчально-виховної діяльності гувернера : монографія / Є.Г. Сарапулова. - К. : МАУП, 2003. - 264 с.
36. Соціальна педагогіка : навчально-методичний комплекс / За ред. А.Й. Капської. — К. : ДЦССМ, 2003. — 338 с.
37. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко. - К. : Либідь, 1997. — 376 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний навчальний курс. Автор Маценко Л.М. URL : <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3127>
2. Депозитарій гуманітарно-педагогічного факультету.

Навчально-методичне видання

Маценко Леся Миколаївна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з вивчення дисципліни

“МЕТОДИКА РОБОТИ ГУВЕРНЕРА”

для підготовки фахівців зі спеціальності 231 «Соціальна робота»
освітньо-професійної програми «Соціальна робота»